
tattvasamAsasUtravRittiH

தத்த்வஸமாஸஸூத்ரவ்ரு'த்தி:

Document Information

Text title : tattvasamAsasUtravRtti

File name : tattvasamAsasUtravRtti.itx

Category : sUtra, major_works

Location : doc_z_misc_major_works

Transliterated by : Dhaval Patel drdhaval2785 at gmail.com

Proofread by : Dhaval Patel drdhaval2785 at gmail.com

Source : sAnkhyasaNgrahaH 1918

Latest update : September 15, 2014

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

October 30, 2024

sanskritdocuments.org

தத்த்வஸமாஸஸூத்ரவ்ருத்தி:

பஞ்சவிம்ஸதிதத்தவேஷு ஜந்மநா ஜ்ஞாநமாப்தவாந் |
ஆதி³ஸ்ரு³ஷ்டௌ நமஸ்தஸ்மை கபிலாய மஹர்ஷயே || 1 ||

அதா²தஸ்தத்த்வஸமாஸாக்²யஸாங்க்²யஸூத்ராணி வ்யாக்²யாஸ்யாம: | இஹ
கஸ்சித்³ப்³ராஹ்மணஸ்த்ரிவிதே⁴ந து:³கே²நாபி⁴பூ⁴த: ஸாங்க்²யாசார்யம் கபிலமஹர்ஷிம்
ஸரணமுபாக்³த: | ஸ்வகுலநாமகோ³த்ரஸ்வாத்⁴யாயம் நிவேத்³யாஹ | ப⁴க³வந் கிமிஹ
பரம் கிம் யாதா²தத்²யம் கிம் க்ரு³த்வா க்ரு³தக்ரு³த்ய: ஸ்யாமிதி | கபில உவாச
கத²யிஷ்யாமி | அஷ்டௌ ப்ரக்ரு³த்ய: || 1 || ஷோட³ஸ விகாரா: || 2 ||

புருஷ: || 3 || த்ரைகு³ண்யம் || 4 || ஸஞ்சர: || 5 || ப்ரதிஸஞ்சர: ||

6 || அத்⁴யாத்மம் அதி⁴பூ⁴தம் அதி⁴தை³வதம் ச || 7 || பஞ்சாபி⁴பு³த்³த⁴ய: ||

8 || பஞ்சகர்மயோநய: || 9 || பஞ்சவாயவ: || 10 || பஞ்சகர்மாத்மாந:

|| 11 || பஞ்சபர்வா⁵வித்³யா || 12 || அஷ்டாவிம்ஸதிதா⁴ஸக்தி: || 13 ||

நவதா⁴ துஷ்டி: || 14 || அஷ்டதா⁴ ஸித்³தி: || 15 || த³ஸதா⁴ மூலிகார்தா: || 2 ||

16 || அருக்³ரஹஸர்க: || 17 || சதுர்த³ஸவிதோ⁴ பூ⁴தஸர்க: || 18 || த்ரிவிதோ⁴

தா⁴துஸர்க: || 19 || த்ரிவிதோ⁴ ப³ந்த: || 20 || த்ரிவிதோ⁴ மோக்ஷ: || 21 ||

த்ரிவித⁴ம் ப்ரமாணம் || 22 || த்ரிவித⁴ம் து:³க²ம் || 23 || ஏதத் பரம்பரயா

யாதா²தத்²யமேதத் ஸம்யக்³ ஜ்ஞாத்வா க்ரு³தக்ரு³த்ய: ஸ்யாநந் புநஸ்த்ரிவிதே⁴ந

து:³கே²நாபி⁴பூ⁴யதே | இதி தத்த்வஸமாஸாக்²யஸாங்க்²யஸூத்ராணி ||

அத² கா அஷ்டௌ ப்ரக்ரு³த்ய இத்யத்ரோச்யதே | அவ்யக்தம் பு³த்³தி⁴ரஹங்கார:

பஞ்ச தந்மாத்ராணீ³த்யேதா அஷ்டௌ ப்ரக்ரு³த்ய: | தத்ரா³வ்யக்தம் தாவது³ச்யதே

யதா² லோகே வ்யஜ்யந்தே க⁴டபடகு³யஸயநகாத்³யா ந ததா² வ்யஜத

இத்யவ்யக்தம் | ஸ்ரோத்ராதி³பி⁴ரிந்த்³ரியைர்ந க்³ரு³ஹ்யத இத்யர்த: || 2 || கஸ்மாத்

அநாதி³மத்⁴யாந்தத்வாந்நிரவயவத்வாச்ச ||

அஸப்³த³மஸ்பர்ஸமரூபமவ்யயம்

ததா² ச நித்யம் ரஸக³ந்த⁴வ்ரஜிதம் |

அநாதி³மத்⁴யம் மஹத: பரம் த⁴ருவம்

ப்ரதா⁴நமேதத் ப்ரவத³ந்தி ஸூரிய: ||

ஸூக்ஷ்மமவிங்க³மசேதநமநாதி³நித⁴நம் ததா²ப்ரஸவத⁴ர்மி நிரவயவமேகமேவ

ஹி ஸாதா⁴ரணமேதத³வ்யக்தம் | அவ்யக்தஸ்யாமீ பர்யாயஸப்³தா³ ப⁴வந்தி |
அவ்யக்தம்

ப்ரதா⁴நம் ப்³ரஹ்ம பரம் த⁴ருவம் ப³ஹுதா⁴நகமக்ஷரம் க்ஷேத்ரம் தம:ப்ரஸுலிதமிதி |

கா பு³த்³தி⁴ரத்ரோச்யதே | அத⁴யவஸாயோ பு³த்³தி⁴ | ஸோயமத்⁴யவஸாயோ
க³வாதி³ஷு

த்³ர்வ்யேஷு யஸ்மாத் ப்ரதிபத்தி: | ஏவமேதந்நாந்யதா² | கௌ³ரேவாயம் நாஸ்வ: |

ஸ்தா²னூரேவாயம் ந புருஷ: | இத்யேஷா பு³த்³தி⁴ | அஸ்யாஸ்து பு³த்³தே⁴ரஷ்டௌ
ரூபாணி ப⁴வந்தி த⁴ர்மோ ஜ்ஞாநம் வைராக்³யமைஸ்வர்யமிதி | தத்ர

த⁴ர்மோ நாமாத⁴ர்மவிபர்யய: ஸ்ருதிஸம்ரு³திவிஹித: ஸிஷ்டாசாராவிருத்³த⁴

ஸூப⁴லக்ஷண: | ஜ்ஞாநம் நாமாஜ்ஞாநவிபர்யயஸ்தத்தவபா⁴வபூ⁴தாநாம் ஸம்போ³த⁴:
|

வைராக்³யம் நாமாவைராக்³யவிபர்யய: ஸப்³தா³தி³விஷயேஷ்வப்ரஸக்தி: | ஐஸ்வர்யம்
நாமாநைஸ்வர்யவிபர்யயோ⁵ணிமாத³யோ⁵ஷ்டகு³ண: | ஏதாநி ஸாத்த்விகாநி
சத்வாரி |

அத⁴ர்மோ⁵ஜ்ஞாநமவைராக்³யமநைஸ்வர்யமிதி அத⁴ர்மோ நாம த⁴ர்மவிபர்யய:

ஸ்ருதிஸம்ரு³திவிருத்³த⁴ ஸிஷ்டாசாராவிருத்³தோ⁴ஸூப⁴லக்ஷண: | அஜ்ஞாநம்

நாம ஜ்ஞாநவிபர்யயஸ்தத்தவபா⁴வபூ⁴தாநாமநவபோ³த⁴: | அவைராக்³யம்

நாம வைராக்³யவிபர்ய: ஸப்³தா³தி³விஷயேஷ்வபி⁴ஷங்க: | அநைஸ்வர்யம்

நாமைஸ்வர்யவிபர்யயோ⁵ணிமாத³ி³ரஹிதத்வம் | ஏதாநி தாமஸாநி சத்வாரி | தத்ர

த⁴ர்மேண நிமித்தேநோர்த⁴வக³மநம் | ஜ்ஞாநேந நிமித்தேந மோக்ஷ: | வைராக்³யேண

நிமித்தேந ப்ரக்ரு³திலய: | ஐஸ்வர்யநிமித்தேநா⁵ப்ரதிஹதக³தி³ர்ப⁴வதி |

ஏவமேஷாஷ்டரூபா பு³த்³தி⁴ர்வ்யாக்²யாதா | பு³த்³தே⁴ர்மி பர்யாயஸப்³தா³ ப⁴வந்தி |

மநோ மதிர்மஹாந் ப்³ரஹ்மா க்²யாதி: ப்ரஜ்ஞா ஸ்ருதிர்த⁴ரு³தி: |

ப்ரஜ்ஞாநம் ஸந்ததி: ஸம்ரு³திர்த⁴ர்³பு³த்³தி⁴ பரிகத்²யதே ||

அத்ராஹ கோ⁵ஹங்கார இத்யுச்யதே | அபி⁴மாநோ⁵ஹங்கார: |

அஹம் ஸப்³தே³ அஹம் ஸ்பர்ஸே அஹம் ரூபே அஹம் ரஸே |

அஹம் க³ந்தே⁴ அஹம் ஸ்வாமீ த⁴நவாநஹமீஸ்வர: || 1 ||

அஹம் போ⁴க்³ அஹம் த⁴ர்மே⁵பி⁴ஷிக்தோ⁵ஸௌ மயா ஹத: |

அஹம் ஹநிஷ்யே ப³லிபி:⁴ பரரித்யேவமாதிக: || 2 ||

யோ⁵மயபி⁴மாந்ரத்யயோ ஸோ⁵ஹங்கார: | அஹங்காரஸ்யா⁵மீ பர்யாயஸப்³தா:³ |

அஹங்காரோ வைகாரிகஸ்தைஜஸோ பூ⁴தாதி:³ ஸாநுமானோ நிரநுமானஸ்சேதி ||

அத்ராஹ காநி பஞ்சதந்மாத்தராணீத்யுச்யதே | அஹங்காராந்விதாநி பஞ்சதந்மாத்தராணி
ஸப்³த³தந்மாத்தரம் ஸ்பர்ஸதந்மாத்தரம் ரூபதந்மாத்தரம் ரஸதந்மாத்தரம் க³ந்த⁴தந்மாத்தரம்
சேதி பஞ்சதந்மாத்தராணி | தத்ர தாவச்ச²ப³த³தந்மாத்தராணி ஸப்³தே³ஷவேவோபலப்⁴யந்தே
உதா³த்தாநுதா³த்தஸ்வரிதகம்பிதஷ்ட³ஜ்ஷப⁴கா³ந்தா⁴ரமத⁴யமபஞ்சமதை⁴வதநிஷாதா³த³ய:
ஸப்³த³விஸேஷாது³பலப்⁴யந்தே | தஸ்மாச்ச²ப³த³தந்மாத்தரே⁵விஸேஷ: |

அத² ஸ்பர்ஸதந்மாத்தராணி ஸ்பர்ஸேஷவேவோபலப்⁴யந்தே தத்ர

ம்ரு³து³கடி²நகர்கஸபிச்சி²ஸஸீதோஷ்ணாத³ய: ஸ்பர்ஸவிஸேஷா உபலப்⁴யந்தே |

தஸ்மாத் ஸ்பர்ஸதந்மாத்தரே⁵விஸேஷ: | ரூபதந்மாத்தராணி ரூபேஷவேவோபலப்⁴யந்தே

|

தத்ர ஸூக்லரக்தக்ரு³ஷ்ணஹரிதபீதஹாரித்³ரமாஞ்ஜிஷ்டா²த³யோ ரூபவிஸேஷா

உபலப்⁴யந்தே | தஸ்மாத்த³ரூபதந்மாத்தரே⁵விஸேஷ: | ததா² ரஸதந்மாத்தராணி

ரஸேஷவேவோபலப்⁴யந்தே | தத்ர கடுதிக்கதக்ஷாயக்ஷாரமது⁴ராம்லலவணாத³யோ

ரஸவிஸேஷா உபலப்⁴யந்தே | தஸ்மாத்த³ரஸதந்மாத்தரே⁵விஸேஷ: | அத²

க³ந்த⁴தந்மாத்தராணி க³ந்த⁴ ஏவோபலப்⁴யந்தே | தத்ர ஸுரபி⁴ரஸுரபி⁴ஸ்ச

க³ந்த⁴விஸேஷா உபலப்⁴யந்தே | தஸ்மாத்த³ க³ந்த⁴தந்மாத்தரே⁵விஸேஷ: |

ஏவமேதத்பஞ்சதந்மாத்தராணி ஸுலிசிதாநி | அதை²ஷாம் பர்யாயஸப்³தா:³ |

தந்மாத்தரான்யவிஸேஷாணி மஹூபூ⁴தப்ரக்ரு³தயோ போ⁴க்³யாந்யணவ: ஸாந்தகோ⁴ரமூடா⁴நீதி

|

ஏவமேதா அவ்யக்தபு³த³யஹங்காரதந்மாத்தரஸம்ஜ்ஞிதா அஷ்டௌ ப்ரக்ரு³தயோ

வ்யாக்²யாதா: |

அத² கஸ்மாத் ப்ரக்ரு³தய: | ப்ரக்ரு³வந்தீதி ப்ரக்ரு³தய: |

அத² தே கே ஷோட³ஸவிகாரா இத்யத்ரோச்யதே | ஏகாத³ஸேந்த³ரியாணி

பஞ்சமஹூபூ⁴தாந்யேதே ஷோட³ஸவிகாரா: | தத்ரேந்த³ரியாணி தாவது³ச்யந்தே |

ஸ்ரோத்தரம்

தவக் சக்ஷுஷீ ஜிஹ்வா க⁴ராணமிதி பஞ்ச பு³த³த⁴ந்த³ரியாணி | ஸ்ரோத்தரம்

ஸ்வவிஷயம்

ஸப்³த³ம் க்³ரு³ஹ்ணாதி தவக்ஸ்பர்ஸவிஷயம் சக்ஷு³ ரூபவிஷயம் ரஸநா ரஸவிஷயம்

க்ராணம் க்ந்த³விஷயமிதி | வாக்பாணிபாத³பாயுபஸ்தா²க்²யாநி பஞ்ச
கர்மேந்த³ரியாணி

ஸ்வம் ஸ்வம் கர்ம குர்வந்தி | தத்ர வாக்³வசநமுச்சரதி | ஹஸ்தௌ கர்ம குருத: |
பாதௌ³ விஹரணம் | பாயுர்விஸர்க்³ம் | உபஸ்த²மாநந்த³ம் | உப⁴யாத்மகம் மந: |
ஸ்வஸங்கல்பவிகல்பவ்ருத்தீ குருதே | ஏவநேகாத³ஸேந்த³ரியாணி வ்யாக்²யாதாநி |
அதை²ஷாம் பர்யாயா: | இந்த³ரியாணி கரணநி வைகாரிகாணி கா²நி நியதாநி பதா³நி
அவத்⁴ருத்தாநி அணாநி அக்ஷாணீதி |

அத்² காநி பஞ்சமஹாபூ⁴தாநீத்யத்ரோச்யதே | ப்ரு³தி²வ்யப்தேஜோவாய்வாகாஸாநீதி
மஹாபூ⁴தாநி | தத்ர ப்ரு³தி²வீ தா⁴ரணபா⁴வேந ப்ரவர்தமாநா சதுர்ணமுபகாரம்
கரோதி | ஆபோ ஜலாநி ஸங்க்³ரஹபா⁴வேந ப்ரவர்தமாநாஸ்சதுர்ணமுபகாரம்
குர்வந்தி | தேஜ: பாசகபா⁴வேந ப்ரவர்தமாநம் சதுர்ணமுபகாரம்
கரோதி | வாயுர்வாஹநபா⁴வேந ப்ரவர்தமாநஸ்சதுர்ணமுபகாரம்
கரோதி | ஆகாஸமவகாஸதா³நேந ப்ரவர்தமாநம் சதுர்ணமுபகாரம்
கரோதி | ஸப்³த³ஸ்பர்ஸருபரஸக³ந்த⁴வதீ பஞ்சகு³ண ப்ரு³தி²வீ |
ஸப்³த³ஸ்பர்ஸருபரஸவத்யஸ்சதுர்கு³ண ஆப: | ஸப்³த³ஸ்பர்ஸருபவத்
த்ரிகு³ணம் தேஜ: | ஸப்³த³ஸ்பர்ஸவாந் த்³விகு³ணே வாயு: | ஸப்³த³வதே³ககு³ணமாகாஸம்
|

ஏவமாக்²யாதாநி பஞ்ச மஹாபூ⁴தாநி | அதை²ஷாம் பர்யாயா: | பூ⁴தாநி பூ⁴தவிஸேஷா:
விகாரா: ஆக்ரு³தய: தநவ: விக்³ரஹா: ஸாந்தா: கோ⁴ரா: மூடா:⁴ இத்யேதே
ஷோட³ஸவிகாரா
வ்யாக்²யாதா: |

அதா²ஹ க: புருஷ இத்யுச்யதே | புருஷோ⁵நாதி:³ ஸுக்ஷம:
ஸர்வக³தஸ்சேதநோ⁵கு³ணே நித்யோ த்³ரஷ்டா போ⁴க்தா⁵கர்த்தா
க்ஷேத்ரவித³மலோ⁵ப்ரஸவத⁴ரீமீ சேதி | அதா²ஹ கஸ்மாத் புருஷ: புராணத்
புரிஸயநாத் புரோஹிதவ்ருத்தித்வாச்ச புருஷ: | அத² கஸ்மாதி³நாதி:³ |
நாஸ்யாதி³ரந்தோ மத்⁴யோ வா வித்³யத இத்யநாதி:³ | கஸ்மாத் ஸுக்ஷம: |
நிரவயவத்வாத³தீந்த³ரியத்வாத் ஸுக்ஷம: | கஸ்மாத் ஸர்வக³த: | ஸர்வம்
ப்ராப்தமநேந நாஸ்ய க்³க³நமஸ்தீதி ஸர்வக³த: | கஸ்மாச்சேதந: |
ஸுக²து:³கமோஹோபலப்³தி⁴மத்த்வாத் | கஸ்மாதி³கு³ண: | ஸத்த்வரஜஸ்தமாம்ஸ்யஸ்மிந்ந
ஸந்த்யதோ⁵கு³ண: | கஸ்மாந்நித்ய: அக்ரு³தகத்வாத்³நுத்தபாத³கத்வாச்ச | கஸ்மாத்³
த்³ரஷ்டா | ப்ரக்ரு³திவிகாராநுபலம்பே⁴ந இதி | கஸ்மாத்³போ⁴க்தா | சேதநபா⁴வாத்

ஸுக²து:³க²பரிஜ்ஞாநாச்ச | கஸ்மாத³கர்தா | உதா³ஸீநத்வாத³கு³ணத்வாச்ச |
கஸ்மாத்

க்ஷேத்ரவித்³ | க்ஷேத்ரே⁴யோ கு³ணந் வேத்தீதி க்ஷேத்ரவித்³ | அத² கஸ்மாத³மல: |
ஸுபா⁴ஸுப⁴கர்மாண்யஸ்மிந் புருஷே ந ஸந்தீத்யமல: | கஸ்மாத³ப்ரஸவத⁴ரீ³ |
நிர்³ஜத்வாத் | ந கிஞ்சிது³த்பாத³யதீத்யர்த:² | ஏவமேஷ ஸாங்க்யபுருஷோ
வ்யாக்யாத: | அதா²ஸ்ய புருஷஸ்ய பர்யாயா: | புருஷ: ஆத்மா புமாந் புங்கு³ண:
ப³ஹூல: ஜந்து: ஜீவ: க்ஷேத்ரஜ்ஞ: நர: கவி: ப்³ரஹ்ம அக்ஷர: ப்ராண: அஜ:
ய: க: ஸ: ஏஷ: | ஏவமேதாநி பஞ்சவிம்ஸதிதத்த்வாநி வ்யாக்யாதாநி | அஷ்டௌ
ப்ரக்ரு²தய: ஷோட³ஸவிகாரா: புருஷஸ்சேதி ||

பஞ்சவிம்ஸதிதத்தவஜ்ஞோ யத்ர குத்ராஸ்ரமே ரத: |
ஜட முண்ட³ஸிகீ² வாபி முச்யதே நாத்ர ஸம்ஸய: ||

அத்ராஹ புருஷ: கிம் கர்தா அகர்த்தா வேதி | யதி³ கர்த்தா புருஷ: ஸ்யாத் ததா³
ஸுபா⁴நி குர்யாத் | நநு வ்ருத்தித்ரயம் லோகே த்³ருஷ்டம் புருஷஸ்ய தத: கிம்
கு³ணநாம் கர்த்ரு²தா³ஸித்³தா⁴ ?

த⁴ர்மா²யம் ஸௌஹித்யம் யமநியமநிஷேவணம் ப்ரக்²யாநம் |
ஜ்ஞாநைஸ்வர்யவிராகா:³ ப்ரகாஸநமிதி ஸாத்த்விகீ³ வ்ருத்தி: ||

ராக:³ க்ரோதோ⁴ லோப:⁴ பரபரிவாதோ³ஸ்திரௌத்³ரதா³ஸ்துஷ்டி: |
விக்ரு²தா³க்ரு²திபாருஷ்யம் ப்ரக்²யாதைஷா து ராஜஸீ வ்ருத்தி: ||

ப்ரமாத³மத³விஷாதா³ நாஸ்திக்யம் ஸ்த்ரீப்ரஸங்கி³தா நித்³ரா |
ஆலஸ்யம் நைர்க்⁴ருண்யமஸௌசமிதி தாமஸீ வ்ருத்தி: ||

ஏதத்³வ்ருத்தித்ரயம் த்³ருஷ்டவா லோகே கு³ணநாம் கர்த்ரு²த்வம் ஸித்³த⁴மிதி
சாகர்த்தா

புருஷ: ஸித்³தோ⁴ ப⁴வதி ||

ப்ரவர்த்தமாநாந் ப்ரக்ரு²தேரிமாந் கு³ணந்
ரஜஸ்தமோப்யாம் விபரீதத்³ர்ஸநாத் |
அஹம் கரோமீத்யபு³தோ⁴ஸ்பி⁴மந்யதே
த்ரு³ணஸ்ய குப்³ஜீகரணே³ப்யநீஸ்வர: ||

ஸர்வமிதி³ம் மயா க்ரு²தம் மமேத³மிதி வத³ந்நபி⁴மாநாத³பு³த⁴ உந்மத்த:
கர்த்ரு²வத்³ப⁴வதி அத்ராஹ |

ப்ரக்ரு²தே: க்ரியமாணாநி கு³ண: கர்மாணி ஸர்வஸ: |

அஹங்காரவிமூடா⁴த்மா கர்தாஹமிதி மந்யதே ||

அநாதி³த்வாந்நிர்கு³ணத்வாத் பரமாத்மா⁵யமவ்யய: |

ஸரீரஸ்தோ²஽பி கௌந்தய ந கரோதி ந லிப்யதே ||

ஏவம் |

ப்ரக்ரு³த்யைவ ச கர்மாணி க்ரியமாணாநி ஸர்வஸ: |

ய: பஸ்யதி ததா²த்மாநமகர்தாரம் ஸ பஸ்யதி ||

தத்ராஹ கிமயமேக: புருஷோ ப³ஹுவோ வேத்யுச்ச்யதே |

ஸுக²து:³க²மோஹஸங்கரவிஸூ³த⁴கரணபாடவஜந்மமரணகரணநாம்

நாநாத்வாத் புருஷப³ஹுத்வம் ஸித்³த⁴ம் லோகாஸ்ரமவர்ணபே⁴தா³ச்ச | யத்³யேக:

புருஷ: ஸ்யாதே³கஸ்மிந் ஸுகி²நி ஸர்வ ஏவ ஸுகி²ந: ஸ்ய: | ஏகஸ்மிந்

து:³கி²நி ஸர்வ ஏவ து:³கி²ந: ஸ்ய: | ஏகஸ்மிந் கரணபாடவே ஸர்வேஷாமேவ

கரணபாடவம் ஸ்யாத் | ஏகஸ்மிஞ்ஜாதே ஸர்வ ஏவ ஜாயேரந் | ஏகஸ்மிந் ம்ரு³தே

ஸர்வ ஏவ ம்ரியேரந்நிதி | ந சைவம் இதஸ்ச ப³ஹுவ: புருஷா: ஸித்³தா:⁴ |

ஆக்ரு³திக³ர்பா⁴ஸயபா⁴வஸங்க³திஸரீரவிபா⁴கே³ லிங்க³ப³ஹுத்வாத் | ஏவம் தாவத்

ஸாங்க்யாசார்யா: கபிலாஸுரிபஞ்சஸிக²பதஞ்ஜலிப்ர⁴ரு³த்யோ ப³ஹூந் புருஷாந்

வர்ணயந்தி | வேதா³ந்தவாதி³ந ஆசார்யா ஹரிஹரஹிரண்யக³ர்⁴வ்யாஸாத³ய

ஏகமேவாத்மாநம்

வர்ணயந்தி | கஸ்மாதே³வம் ததா³ஹ |

புருஷ ஏவேத³ம் ஸர்வம் பூ⁴தம் யச்ச பா⁴வ்யம் |

உதாம்ரு³தத்வஸ்யேஸாநோ யத³ந்யேநாதிரோஹதி ||

ததே³வாக்³நிஸ்ததா³தி³த்யஸ்தத³வாயுஸ்தத³தி⁴ சந்த³ரமா: |

ததே³வ ஸாக்ரம் தத்³ப³ரஹம் ததா³ப: ஸ: ப்ரஜாபதி: ||

ததே³வ ஸத்யமம்ரு³தம் ஸ மோக்ஷ: ஸா பரா க³தி: ||

தத³க்ஷரம் தத் ஸவிதுர்வரேண்யம்

யஸ்மாத்பரம் நாபரமஸ்தி கிஞ்சித் ||

யஸ்மாந்நாணீயோ ந ஜ்யாயோ⁵ஸ்தி கஸ்சித்³ வ்ரு³க்ஷ இவ ஸ்தப்³தோ⁴ தி³வி

திஷ்ட²த்யேகஸ்தேநேத³ம் பூர்ணம் புருஷேண ஸர்வம் |

ஸர்வத: பாணிபாதா³ந்தம் ஸர்வதோக்ஷிஸிரோமுக²ம் |

ஸர்வத: ஸ்ருதிமல்லோகே ஸர்வமாவ்ரு³த்த்ய திஷ்ட²தி ||

ஸர்வேந்த்³ரியகு³னாபா⁴ஸம் ஸர்வேந்த்³ரியவிவர்ஜிதம் |

ஸர்வேஷாம் ப்ரபு⁴மீஸாநம் ஸர்வஸ்ய ஸரணம் மஹத் ||

ஸர்வத: ஸர்வதத்த்வாநி ஸர்வாத்மா ஸர்வஸம்ப⁴வ: |

ஸர்வம் விஸீயதே யஸ்மிந் தத்³ப்³ரஹ்ம முநயோ விது:³ ||

ஏக ஏவ ஹி பூ⁴தாத்மா தே³ஹே தே³ஹே வ்யவஸ்தி²த: |

ஏகதா⁴ ப்³ஹுதா⁴ சைவ த்³ரு³ஸ்யதே ஜஸசந்த்³ரவத் ||

ஸ ஹி ஸர்வேஷு பூ⁴தேஷு ஸ்தா²வரேஷு சரேஷு ச |

வஸத்யேகோ மஹாநாத்மா யேந ஸர்வமித³ம் ததம் ||

ஏகோயமாத்மா ஜக³தாமேகேந ப்³ஹுதா⁴ க்ரு³த: |

ப்ரு³த²க்³ வத³ந்தி சாத்மாநம் ஜ்ஞாநாதி³கப்ரவர்தநே ||

ப்³ராஹ்மணே க்ரு³மிகீடேஷு ஸ்வபாகே ஸூநி ஹஸ்திநி |

பஸுகோ³த³ம்ஸமஸகே ஸமம் பஸ்யந்தி பண்டி³தா: ||

ஏக ஏவ யதா² ஸுல்த்ரம் ஸுவர்ணே வர்ததே புந: |

முக்தாமணிப்ரவாலேஷு ம்ரு³ண்மயே ரஜதே ததா² ||

தத்³வத்³ கோ³ஷு மநுஷ்யேஷு தத்³வத்³த⁴ஸ்திம்ரு³கா³தி³ஷு |

ஏகோயமாத்மா விஜ்ஞேய: ஸர்வத்ரைவ வ்யவஸ்தி²த: ||

அத்ராஹ கிம் த்ரைகு³ண்யம் நாமோச்யதே |

ஸத்த்வரஜஸ்தமாம்ஸீதி த்ரிகு³னா ஏவ த்ரைகு³ண்யம் | ஸத்த்வம் நாம

ப்ரஸாத³லாக⁴வப்ரஸந்நதாபி⁴ஷங்க³ப்ரீதிதுஷ்டிதிதிசுக்ஷாஸந்தோஷாதி³லக்ஷணமநந்தபே⁴த³ம்

ஸமாஸத: ஸுகா²த்மகம் | ரஜோ நாம

ஸோகதாபஸ்வேத³ஸ்தம்போ⁴த்³வேக³ரோஷமாநாதி³லக்ஷணமநந்தபே⁴த³ம்

ஸமாஸதோ து:³கா²த்மகம் | தமோ

நாமா^{SS}ச்சா²த³நாவரணபீ³ப⁴த்ஸதை³ந்யகௌ³ரவாலஸ்யநித்³ராப்ரமாதா³தி³லக்ஷணமநந்தபே⁴த³ம்

ஸமாஸதோ மோஹாத்மகம் | ஏதத் த்ரைகு³ண்யம் வ்யாக்²யாதம் |

ஸத்த்வம் ப்ரகாஸகம் வித்³யாத்³ரஜோ வித்³யாத் ப்ரவர்தகம் |

தமோ^Sப்ரகாஸகம் வித்³யாத் த்ரைகு³ண்யந்நாம ஸம்ஜ்ஞிதம் ||

அத்ராஹ க: ஸஞ்சர: ப்ரதிஸஞ்சரஸ்ச | அத்ரோச்யதே | உத்பத்தி: ஸஞ்சர:

ப்ரலய: ப்ரதிஸஞ்சர: | தத்ரோத்பத்திர்நாமாவ்யக்தாத் ப்ராகு³பதி³ஷ்டாத்

ஸர்வத: புருஷேண பரேணாதி⁴ஷ்டி²தா பு³த்³தி⁴ருத்பத்³யதே | அஷ்டகு³னா

பு³தி⁴:⁴ | பு³தி⁴தத்தவாத³ஹங்கார உத்ப³யதே | ஸ சாஹங்காரஸ்த்ரிவிதோ⁴
வைகாரிகஸ்தைஜஸோ பூ⁴தாதி³ரிதி | தத்ர வைகாரிகாத³ஹங்காராதே³வ
இந்த³ரியாணி

சோத்ப³யந்தே | பூ⁴தாதே³ஸ்தந்மாத்தராணி | தைஜஸாதூ³ப⁴யம் | தந்மாத்தரே⁴யோ
பூ⁴தாநீதி ஸஞ்சர: | ப்ரதிஸஞ்சரோ நாம பூ⁴தாநி தந்மாத்தரேஷு⁴ லீயந்தே |
தந்மாத்தராணீந்த³ரியாணி சாஹங்காரே | அஹங்காரோ பு³த³தௌ⁴ | பு³தி⁴ரவ்யக்தே
|

தத³வ்யக்தம் க்வசிந்ந லீயதே | கஸ்மாத³நுத்ப³யமாநத்வாத் ப்ரக்ரு³திம்
புருஷஞ்சைவ வித³யநாதி³ இத்யேவம் ப்ரதிஸஞ்சரோ வ்யாக்²யாத: |
தத்ராஹ கிம் தத³யாத்மமதி⁴பூ⁴தமதி⁴தை³வதம் சேதி | தத்ரோச்யதே |
பு³தி⁴ரத்யாத்மம் போ³த³யவ்யமதி⁴பூ⁴தம் ப்³ரஹ்மா தத்ராதி⁴தை³வதம் |
அஹங்காரோ³த்யாத்மம் மந்தவ்யமதி⁴பூ⁴தம் ருத்³ரஸ்தத்ராதி⁴தை³வதம் |
மநோ³த்யாத்மம் ஸங்கல்பிதவ்யமதி⁴பூ⁴தம் சந்³ரஸ்தத்ராதி⁴தை³வதம் |
ஸ்ரோத்ரமத்யாத்மம் ஸ்ரோதவ்யமதி⁴பூ⁴தமாகாஸஸ்தத்ராதி⁴தை³வதம் |
த்வக³த்யாத்மம் ஸ்பர்ஸயிதவ்யமதி⁴பூ⁴தம் வாயுஸ்தத்ராதி⁴தை³வதம் |
சக்ஷ⁴ரத்யாத்மம் த்³ரஷ்டவ்யமதி⁴பூ⁴தமாதி³த்யஸ்தத்ராதி⁴தை³வதம் |
ஜிஹ்வாத்யாத்மம் ரஸயிதவ்யமதி⁴பூ⁴தம் வருணஸ்தத்ராதி⁴தை³வதம் |
க்⁴ராணமத்யாத்மம் க்⁴ராதவ்யமதி⁴பூ⁴தம் ப்ரு³த²வீ தத்ராதி⁴தை³வதம் |
வாக³த்யாத்மம் வக்தவ்யமதி⁴பூ⁴தம் அக்³நிஸ்தத்ராதி⁴தை³வதம் |
பாணீ அத்யாத்மம் க்³ரஹீதவ்யமதி⁴பூ⁴தமிந்த³ரஸ்தத்ராதி⁴தை³வதம் |
பாதா³வாத்யாத்மம் க³ந்தவ்யமதி⁴பூ⁴தம் விஷ்ணுஸ்தத்ராதி⁴தை³வதம் |
பாயுரத்யாத்மமுதஸ்ரஷ்டவ்யமதி⁴பூ⁴தம் மித்ரஸ்தத்ராதி⁴தை³வதம் |
உபஸ்த²மத்யாத்மமாநந்த³யிதவ்யமதி⁴பூ⁴தம் ப்ரஜாபதிஸ்தத்ராதி⁴தை³வதம் |
ஏவமேதத்

த்ரயோத³ஸவித⁴ஸ்ய கரணஸ்யாத்யாத்மமதி⁴பூ⁴தமதி⁴தை³வதம் வ்யாக்²யாதம் |
தத்த்வாநி யோ வேத³யதே யதா²வத்³
கு³ணஸ்வருபாண்யதி⁴தை³வதம் ச |
விமுக்தபாப்மா க³ததோ³ஷஸங்கோ⁴
கு³ணம்ஸ்து பு⁴ங்க்தே ந கு³ண: ஸ ப⁴ஜ்யதே ||

அத² காஸ்தா: பஞ்சாபி⁴பு³தி⁴ய உச்யதே | வ்யவஸாயோ³பி⁴மாநேச்சா²
கர்தவ்யதா க்ரியேதி | அபி⁴முசீ² பு³தி⁴ரிதி³ம் கரணீயம் மயேதி வ்யவஸாயோ

பு³தி⁴க்ரியா | ஆத்மபராத்தம்ஸ்வரூபப்ரத்யயாபி⁴முகோ²ஸி⁴மாநோ⁵ஹங்காரோ
 பு³தி⁴க்ரியா | இச்சா² வாஞ்சா² ஸங்கல்போ மநஸோ பு³தி⁴க்ரியா |
 ஸப்தா³தி³விஷயாலோசந்ரவணாதி³லக்ஷணகர்தவ்யதா பு³தி⁴நத்³ரியாணம்
 பு³தி⁴க்ரியா | வசநாதி³லக்ஷணபு³தி⁴க்ரியா கர்மேந்த்³ரியாணம் ஸா க்ரியேதி |
 ஏவமேதா: பஞ்சாபி⁴பு³தி⁴யோ வ்யாக்யாதா: |
 அத² காஸ்தா: பஞ்சகர்மயோநய உச்சயந்தே | த்⁴ரு³தி: ஸ்ரத்³தா⁴ ஸுகா²ஸி⁴விதி³ஷா
 விவிதி³ஷா ச பஞ்சகர்மயோநய: |
 பா³ஹ்யகர்மாணி ஸங்கல்ப்ய ப்ரதீதம் யோ⁵பி⁴ரக்ஷதி |
 தந்நிஷ்ட²ஸ்ததப்ரதிஷ்ட²ஸ்ச த்⁴ரு³தேரேதத்³தி⁴ லக்ஷணம் ||
 ஸ்வாத்யாயோ ப்³ரஹ்மசர்யம் ச யஜநம் யாஜநம் தப: |
 தா³நம் ப்ரதிக்³ரஹோ ஹோம: ஸ்ரத்³தா⁴யா லக்ஷணம் ஸ்ம்ரு³தம் ||
 ஸுகா²ர்தம் யஸ்து ஸேவேத ப்³ரஹ்மகர்மதபாம்ஸி ச |
 ப்ராயஸ்சித்தபரோ நித்யம் ஸுகே²யம் பரிசீர்திதா ||
 விஷயமது⁴மிஸ்ரிதாந்த:காரணத்வமவிவிதி³ஷா | விவிதி³ஷா ச த்யாநிநாம்
 ப்ரஜ்ஞாநயோநி: |
 ஏகத்வம் ச ப்ரு²த்த்வம் ச நித்யம் சைவமசேதநம் |
 ஸுக்ஷமம் ஸத்கார்யமக்ஷோப்யம் ஜ்ஞேயா விவிதி³ஷா ச ஸா ||
 கார்யகாரணக்ஷயகரீ விவிதி³ஷா ப்ராக்ரு³திகீ வ்ரு³த்தி: | த்⁴ரு³தி: ஸ்ரத்³தா⁴
 ஸுகா²ஸி⁴விதி³ஷா சதஸ்ரோ ப்³ந்தா⁴ய விதி³ஷைகா மோக்ஷாய | ஏவமேதா பஞ்ச
 கர்மயோநயோ வ்யாக்யாதா: |
 அத்ராஹ கே பஞ்சவாயவ உச்சயந்தே |
 ப்ராணோபாந: ஸமாநஸ்ச உதா³நோ வ்யாந ஏவ ச |
 இத்யேதே வாயவ: பஞ்ச ஸரீரேஷு ஸரீரிணம் |
 தத்ர ப்ராணோ நாம வாயு³முக²நாஸிகாதி⁴ஷ்டா²தா ப்ரணயநாத்³ப்ரக்ரமணாச்ச ப்ராண
 இத்யபி⁴தீ⁴யதே | அபாநோ நாம வாயு³நாப்யதி⁴ஷ்டி²தாபநயநாத்³தோ⁴க்³மநாச்சாபாந
 இத்யபி⁴தீ⁴யதே | ஸமாநோ நாம வாயு³ஹ்ரு³தி⁴ஷ்டா²தா ஸமநயநாத்
 ஸங்க³மநாச்ச ஸமாந இத்யபி⁴தீ⁴யதே | உதா³நோ நாம வாயு: கண்டா²தி⁴ஷ்டா²தா
 ஊர்த்³வக்³மநாது³த்³க்ரமணாச்சோதா³ந இத்யபி⁴தீ⁴யதே | வ்யாநோ நாம வாயு:
 ஸந்த³யதி⁴ஷ்டா²தா விக்ஷேபணா³விஜ்ஞும்ப⁴ணாச்ச வ்யாந இத்யபி⁴தீ⁴யதே | இதி
 பஞ்சவாயவோ வ்யாக்யாதா: |

அதராஹு கே தே பஞ்சகர்மாத்தமாந இத்யுச்சயதே | வைகாரிகஸ்தைஜஸோ பூதாதி:³
 ஸாநுமானோ
 நிரநுமானஸ்ச | தத்ர வைகாரிக: ஸூப⁴கர்மகர்தா | தைஜஸோஸூப⁴கர்மகர்தா |
 பூதாதி³ர்மூட⁴கர்மகர்தா | ஸாநுமான: ஸூப⁴மூட⁴கர்மகர்தா |
 நிரநுமானோஸூப⁴மூட⁴கர்மகர்தா சைவம் பஞ்சகர்மாத்தமானோ வ்யாக்²யாதா: |
 அதராஹு கா ஸா பஞ்சபர்வா⁵வித்யேத்யுச்சயதே | தமோ மோஹோ
 மஹாமோஹஸ்தாமிஸ்ரோ⁵ந்த⁴தமிஸ்ரஸ்சேதி | தத்ர தமோமோஹாவுபா⁴வஷ்டாத்மகௌ
 |
 மஹாமோஹோ த³ஸாத்மக: | தாமிஸ்ரோந்த⁴தாமிஸ்ரஸ்சாஷ்டாத³ஸாத்மகௌ |
 தமோ நாமாஷ்டஸு
 ப்ரக்ரு³திஷ்வவ்யக்தபு³த⁴யஹங்காரபஞ்சதந்மாத்தரஸம்ஜ்ஞிதாஸ்வநாத்மஸ்வாத்மாபி⁴மானஸ்
 இத்யபி⁴தீ⁴யதே | மோஹோ நாமாணிமா³யஷ்டைஸ்வ்யப்ராப்தயே யோ⁵பி⁴மாந
 உத்பத்³யதே ஸ மோஹ இத்யபி⁴தீ⁴யதே | மஹாமோஹோ நாம த்³ரு³ஷ்டாநுஸ்ரவிகேஷு
 ஸப்³தா³தி³விஷயேஷு த³ஸஸு வ்ரு³த்திஷு முக்தோஹமிதி நந்யதே ஸ மஹாமோஹ
 இத்யபி⁴தீ⁴யதே | தாமிஸ்ரோ நாமாஷ்டகு³ணஸ்வ்யே⁵ணிமா³யே த³ஸவிதே⁴ ச
 விஷயே
 யோ த்³வேஷா⁵ப்ரதிஹதஸ்தத்ர யத்³ து:³க²முத்பத்³யதே⁵ஸௌ தாமிஸ்ர
 இத்யபி⁴தீ⁴யதே |
 அந்த⁴தாமிஸ்ரோ நாமாஷ்டகு³ணஸ்வ்யே⁵ணிமா³யே த³ஸவிதே⁴ ச விஷயே
 ஸித்³தே⁴
 மரணகாலே யோ விஷாத³ உத்பத்³யதே ஸோ⁵ந்த⁴தாமிஸ்ர இத்யபி⁴தீ⁴யதே |
 ஏவமேஷா
 பஞ்சபர்வா⁵வித்யா த்³விஷஷ்டிபே³தா³ வ்யாக்²யாதா: |
 அதராஹு கா ஸா⁵ஷ்டாவிம்ஸதிதா⁴ஸுக்திரத்ரோச்சயதே | ஏகாத³ஸேந்த³ரியவதா:⁴
 ஸப்தத³ஸ துஷ்டிஸித்³தி⁴(பு³த்³தி⁴)வதா:⁴ | ஏஷாஷ்டாவிம்ஸதிதா⁴ஸுக்திரிதி |
 தத்ரேந்த³ரியவதா⁴ஸ்தாவது³ச்சயந்தே | ஸ்ரோத்ரே பா³தி⁴ர்யம் ஜிஹ்வாயாம் ஜட³த்வம்
 த்வசி
 குஷ்டி²த்வம் சக்ஷுஷ்யரூபத்வம் நாளிகாயாமக்⁴ராணத்வம் வாசி மூகத்வம்
 ஹஸ்தயோ:
 குணித்வம் பாத³யோ: பங்கு³த்வம் வாகி³ந்த³ரிய உதா³வர்த உபஸ்தே²ந்த³ரியே
 க்லைப்³யம்
 மநஸ்யுந்மா³ இத்யேகாத³ஸேந்த³ரியவதா:⁴ | ஸப்தத³ஸதுஷ்டிஸித்³தி⁴வதா⁴

நாம விபர்யயாஸ்துஷ்டிஸித்³தீ⁴நாம் | துஷ்டிவிபர்யயாஸ்தாவது³ச்யந்தே |
 தத்ர நாஸ்தி ப்ரதா²நமிதி யா ப்ரதிபத்திரநந்தா | ஏவமஹமித்யாத்மஜ்ஞாநே
 தாமஸலீநா ததா²ஹங்காரஸ்யாத³ர்ஸநமவித்³யா | நைவ ஸந்தி தந்மாத்ராணி
 பூ⁴தகாரணீத்யவ்ரு³ஷ்டி: | விஷயாணாமர்ஜநே ப்ரவ்ரு³த்திரஸுதாரா |
 ரக்ஷணே து ப்ரவ்ரு³த்திரஸுபாரா ச | க்ஷயதோ³ஷமத்³ரு³ஷ்ட்வா³ர்²தே²
 ப்ரவ்ரு³த்திரஸுநேத்ரா | போ⁴கா³ ஸக்திரஸுமரீசிகா | ஹிம்ஸாதோ³ஷமபர்யதோ
 போ⁴கா³ர்மபோ⁴ர்²நுத்தமாம்⁴ஸிகா | இதி துஷ்டிவிபர்யயா நவதா⁴ர்²ஷ்டயோ
 வ்யாக்²யாதா: | அத² ஸித்³தி⁴விபர்யயா அஸித்³த⁴யோ³ர்²ஷ்டௌ சாபி⁴தீ⁴யந்தே |
 நாநாத்வம் பூ⁴தமாத்ரஸ்யைகாத்வமாவிர்பூ⁴தமதாரமுச்யதே |
 ஸப்³த³மாத்ரஸ்ரவணாத்³விபரீதக்³ர்²ஹணமாஸுதாரம் யதா² நாநாத்வஜ்ஞோ
 முக்த இதி ஸ்ருத்வா விபரீதம் ப்ரதிபந்நோ நாநாத்வஜ்ஞோ ஹ்யமுக்த இதி |
 அத்யயநஸ்ரவணாபி⁴நிவிஷ்டஸ்யாபி ஜட³த்வாத³ஸ்ச்சா²ஸ்த்ரோபஹதபு³த்³தி⁴த்வாத்³வா
 பஞ்சவிம்ஸதிதத்த்வஜ்ஞாநஸித்³தி⁴ர்²ந ப⁴வதி ததா³ர்²தாரம் தத³ர்²ஜ்ஞாநம் |
 கஸ்யசிதா³த்⁴யாத்மிகேந து:³கே²நாபி⁴பூ⁴தஸ்யாபி ஸம்ஸாரே³ர்²நுத்³வேகா³த்³ர்²ஜ்ஞாஸோர்²ந
 ஜ்ஞாநம் தத்³ப்ரமாத³ம் | ஏவம்ப்ரமுதி³தாப்ரமோத்³மாநயோஸ்சாந்யோந்யயோர்த்த³வ்யமபரம்
 த்³ர்²ஷ்டவ்யம் | ஸுஹ்ரு³து³பதி³ஷ்டே³ப்³யநிஸ்சயபு³த்³தே⁴ர்²ஜ்ஞாநம்
 பரஸ்பரமஸம்பா | அஸம்பாவசநாத³த்²வா பராங்முகே² கு³ர்²ரௌ து³ர்²பா⁴க்³யஸ்ய
 ஜ்ஞாநாஸித்³தி⁴ஸ்தத³ர்²ஜ்ஞாநமஸத்³ப்ரமுதி³தமிதி | ஏவமேதே ஸித்³தி⁴விபர்யயா
 அஸித்³த⁴யோ³ர்²ஷ்டௌ வ்யாக்²யாதா: | ஏவமேஷா³ர்²ஷ்டவிம்ஸதிதா⁴ர்²ஸக்திர்²வ்யாக்²யாதா
 |
 அத்ராஹ கா ஸா நவதா⁴ துஷ்டிரத்²ரோச்யதே | ப்ரக்ரு³த்திம் பரமார்த²த்வேந பரிசல்ப்ய
 பரிதுஷ்டே மாத்யஸ்த²ம் லப⁴தே தஸ்ய துஷ்ட்யா ஸா தாந்த்ரிகீ ஸம்ஜ்ஞா³ம்⁴ இதி
 |
 அபரோ பு³த்³தி⁴ம் பரமார்த²வேந ப்ரதிபத்³ய பரிதுஷ்டஸ்தஸ்யாஸ்துஷ்டே: ஸலிலா
 இதி ஸம்ஜ்ஞா | அந்யோ³ர்²ஹங்காரம் பரமார்த²த்வேநாப்யுபக்³ம்ய பரிதுஷ்டஸ்த—
 பகே³ 134-135 மிஸ்ஸிந்க்³
 ஸங்கா⁴தபாராத்²த்வாதி³தி புருஷாஸ்தித்வம் ஸித்³த⁴ம் | பே⁴தா³நாம் பரிமாணத்
 காரணமஸ்த்யவ்யக்தமிதி பர்யாயத்³வ்யேந ப்ரதா⁴நஸ்யாஸ்தித்வம் ஸித்³த⁴ம் |
 ஹேதுமத்³நித்யமித்யேகத்வம் ஸித்³த⁴ம் | ப்ரீத்யப்ரீதிவிஷாதா³த்மகா இத்யர்த்த²வத்²வம்
 ஸித்³த⁴ம் | நாநாவிதை⁴ருபாயரிதி பரார்த²த்வம் ஸித்³த⁴ம் | த்ரிகு³ணமவிவேகி
 விஷய இத்யந்யத்வம் ஸித்³த⁴ம் | தஸ்மாச்ச விபர்யாஸாதி³த்யகர்த்ரு³த்வம்
 ஸித்³த⁴ம் |

புருஷஸ்ய த்ரிஸநார்த்²ம் கைவல்யார்த்²ம் ததா² ப்ரதா⁴நஸ்யாபீதி யோக³ஸித்³தி:⁴ |
 ப்ராப்தே ஸரீரபே⁴தே³ சரிதார்த்²த்வாதி³தி வியோக³ஸித்³தி:⁴ | ஜந்மமரணகரணநாமிதி
 புருஷப³ஹுத்வம் ஸித்³த⁴ம் | சக்ரப்⁴ரமிவதி³தி ஸேஷவ்ருத்தி: ஸித்³த⁴ |
 ஏதே த்ரிஸமுலிகார்தா² வ்யாக்²யாதா: | ஏதேஷாம் த்ரிஸாநாம் ப்ராசு³பதி³ஷ்டாநாம் ச
 பஞ்சாஸத்ப்ரத்யயா: | ஏதே ச ஷஷ்டிபதா³ர்தா:² ஷஷ்டிதந்ரமித்யுச்சயதே |
 அத்ராஹ கோ³நுக³ரஹஸர்க:³ அத்ரோச்யதே | பா³ஹ்யாந்
 பஞ்சதந்மாத்ரேப்⁴யஸ்சோத்³பாத்³யாநுக³ரஹஸர்க³த்யாநோத்³பந்நேநாதா⁴ரவ்ரஜிதாந்
 புத்ராந்
 த்³ரு³ஷ்ட்வா தேப்⁴யஸ்தந்மாத்ரேப்⁴யோ³நுக³ரஹஸர்க³மஸ்ரு³ஜத்³ப்³ரஹ்மா |
 அத்ராஹ கஸ்சதுர்த்³ஸவிதோ⁴ பூ⁴தஸர்க³ இத்யத்ரோச்யதே | அஷ்டவிகல்போ
 தை³வ:
 பைஸாசோ ராக்ஷஸோ யாக்ஷோ கா³ந்த⁴ர்வ ஜந்த்³ர: ப்ராஜாபத்யோ ப்³ராஹ்ம
 இத்யஷ்டெள
 தே³வ்யோநய: | பஞ்சதா⁴ திர்யக்³யோநஸ்ச பஸுபக்ஷிம்ரு³க³ஸரீஸ்ரு³பஸ்தா²வரா
 இதி | க³வாதி³முஷகாந்தா: பஸவ: | க³ருடா³தி³மஸகாந்தா: பக்ஷிண: |
 ஸிம்ஹாதி³ஸ்ரு³கா³லாந்தா: ம்ரு³கா:³ | ஸேஷாதி³கீடாந்தா: ஸரீஸ்ரு³பா: |
 பர்வதாதி³த்ரு³ணந்தா: ஸ்தா²வரா: | மாநுஷ்யம் சைகவித⁴ம் ப்³ராஹ்மணாதி³சாண்டா³லாந்தம்
 |
 அஷ்டவிகல்போ தை³வஸ்திர்யக்³யோநஸ்ச பஞ்சதா⁴ ப⁴வதி | மாநுஷ்யஸ்சைகவித:⁴
 ஸமாஸதோ பெள⁴திக: ஸர்க:³ ||
 ஸமாஸதோ யே த்ரிதா:⁴ ஸர்கா:³ தத்ராஹ கஸ்த்ரிவிதோ⁴ தா⁴துஸர்க:³ அத்ரோச்யதே
 ஸுக்ஷமா: மாதாபித்ரு³ஜா: ப்ரபூ⁴தா இதி | ஜ்ஞானேந்த்³ரியபஞ்சப்ரணைபு³த்³தி⁴மநஸாம்
 க³ண: ஸுக்ஷம: | லிங்க³ஸரீராணீ³த்யர்த:² | மாதாபித்ரு³ஜா ஷாட்கௌஸிகா: தத்ர
 மாத்ரு³தோ லோமலோஹிதமாம்ஸாநி பித்ரு³த: ஸ்நாய்வஸ்தி²மஜ்ஜாந இதி ஷட்கோ
 க³ண: |
 ப்ரபூ⁴தா: பஞ்சமஹாபூ⁴தாநி மஹாபூ⁴தே க⁴டா³தீ³நாம் நிவேஸ இதி த்ரிவிதோ⁴
 தா⁴துஸர்கோ³ வ்யாக்²யாத: | ஏதத்ஸம்ஸாரமண்ட³லமுக்²தம் ||
 அத்ராஹ கஸ்த்ரிவிதோ⁴ ப்³ந்த்³ய இத்யத்ரோச்யதே | ப்ரக்ரு³தி³ப்³ந்தோ⁴
 வைகாரிகப்³ந்தோ⁴ த்³க்ஷிணாப்³ந்த⁴ஸ்சேதி | தத்ர ப்ரக்ரு³தி³ப்³ந்தோ⁴
 நாமாஷ்டெள ப்ரக்ரு³த்யஸ்தா: பரதேநாபி⁴மந்யமாநஸ்ய ப்ரக்ரு³திலய:
 ப்ரக்ரு³தி³ப்³ந்த⁴ இத்யுச்சயதே | தத்ர வைகாரிகப்³ந்தோ⁴ நாம ப்ரவ்ரஜிதாநாம்

லௌகிகாநாம் வைகாரிகைரிந்த்³ரியைர்வஸீக்ரு³தாநாம் ஸப்³தா³தி³விஷயே
 ப்ரஸக்தாநாமஜிதேந்த்³ரியா³னாமஜ்ஞாநிநாம் காமமோஹிதாநாம் வைகாரிகப்³ந்த⁴
 இத்யுச்சயதே | த³க்ஷி³னா³ப³ந்தோ⁴ நாம ப்ரஹ்மசாரிக்³ரு³ஹஸ்த²பி⁴க்ஷா³வைகா²நஸாநாம்
 காமமோஹோபஹதசேதஸாமபி⁴மாநபூர்விகாம் த³க்ஷி³னாம் ப்ரயச்ச²தாம் த³க்ஷி³னா³ப³ந்த⁴
 இத்யுச்சயதே | இதி த்ரிவிதோ⁴ ப³ந்தோ⁴ வ்யாக்யாத: | உக்தம் ச |
 ப்ராக்ரு³தேந து ப³ந்தோ⁴ந ததா² வைகாரிகேண ச |
 த³க்ஷி³னா³பி⁴ஸ்த்ரு³தீயேந ப³ந்தோ⁴யம் ச நிக³த்³யதே ||

அத்ராஹ கஸ்த்ரிவிதோ⁴ மோக்ஷ இத்யத்ரோச்சயதே | ஜ்ஞாநோத்³ரேகாதி³ந்த்³ரியராகோ³பஸமாத்
 க்ரு³த்ஸநக்ஷயாச்சேதி | ஜ்ஞாநோத்³ரேகாதி³ந்த்³ரியராகோ³பஸமாத் ஸ்வத⁴ர்மாத⁴ர்மக்ஷயோ
 ப⁴வதி த⁴ர்மாத⁴ர்மக்ஷயாச்ச கைவல்யமிதி | உக்தம் ச |
 ஆத்³யோ ஹி மோக்ஷோ ஜ்ஞாநேந த³விதீயோ ராக³ஸங்க்ஷயாத் |
 க்ரு³த்ஸநக்ஷயாத் த்ரு³தீயஸ்து வ்யாக்யாதம் மோக்ஷலக்ஷணம் ||

கிம் த்ரிவித⁴ம் ப்ரமாணமியத்ரோச்சயதே | த்³ரு³ஷ்டமநுமாநமாப்தவசநம்
 சேதி ஏதத் த்ரிவித⁴ம் ப்ரமாணம் | த்³ரு³ஷ்டம் தாவத்³வ்யாக்யாயதே யாவதி³ந்த்³ரியா³னாம்
 பஞ்சேந்த்³ரியார்தா:² ப்ரத்யக்ஷா ஏவ த்³ரு³ஷ்டம் | அநுமாநம் ப்ரமாணம்
 விங்க³த்³ர்ஸநே

ஜாயமாநம் ஜ்ஞாநம் | யதா² மேகோ⁴த³யேந வ்ரு³ஷ்டி: ஸாத⁴யதே ப³கபங்க்திபி:⁴
 ஸலிலம் தூ⁴மேநாக்³நி: தத³நுமாநம் | ப்ரத்யக்ஷே³னா³நேந வா யோர்தோ² ந
 ஸாத⁴யதே ஸ

ஆப்தவசநாத் ஸாத⁴யதே | யதே²ந்த்³ரோ தே³வாநாம் ராஜா உத்தரா: குரவ:
 ஸௌவர்ணே மேரு:

ஸ்வர்கே³ஸ்பரஸ இதி | த இந்த்³ராத³ய: ப்ரத்யக்ஷா³நுமாநாஸாத⁴யாஸ்ச
 வஸிஷ்டாத³யோ

முநயோ வத³ந்தி ஸந்தீந்த்³ராத³ய: ஆக³மோப்யஸ்தி |
 ஸ்வகர்மண்யபி⁴யுக்தோ யோ ராக³த்³வேஷவிவர்ஜித: |
 ஜ்ஞாநவாந் ஸீலஸம்பந்ந ஆப்தோ ஜ்ஞேயஸ்து தாத்³ரு³: ||

ஏவமேதத் த்ரிவித⁴ம் ப்ரமாணமபி⁴ஹிதம் | அத்ராஹ தேந த்ரிவிதே⁴ந ப்ரமாணேந
 கிம் ஸாத⁴யதே அத்ரோச்சயதே | யதா² லோகே மாநேந ப்ரஸ்தா²தி³நா தா⁴ந்யாநி
 மீயந்தே |

துலயா சந்த³நாதீ³நி த்³ரவ்யாணி | ஏவமநேந தத்தவபா⁴வபூ⁴தாநி ப்ரமீயந்தே |
 த்ரிவிதே⁴ந து:³கே²நாபி⁴யூ⁴தோ ப்ரஹ்மண: கபிலமஹர்ஷிஸரணமுபாக³த: அத்ராஹ |

கிம் த்ரிவித⁴ம் து:³க²மித்யத்ரோச்யதே | ஆத்⁴யாத்மிகமாதி⁴பௌ⁴திகமாதி⁴தை³விகமிதி
|

தத்ரா⁴யாத்மிகம் த்³விவித⁴ம் ஸாரீரம் மாநஸம் சேதி | ஸாரீரே ப⁴வம் ஸாரீரம்
மநஸி ப⁴வம் மாநஸம் சேதி | தத்ர ஸாரீரம் நாம வாதபித்தஸ்லேஷ்மணம்
வைஷம்யாத்³யத்³து:³க²முத்பத்³யதே ஜ்வராதிஸாரவிஸூசிகாமூர்சா²தி³கம்
தச்சாரீரமுச்யதே | காமக்ரோத⁴லோப⁴மோஹமதே³ர்ஷ்யாதி³கம் ப்ரியவியோகா³தி³கம்
தந்மாநஸமித்யுச்யதே | அதி⁴பூ⁴தேப்⁴யோ ப⁴வமாதி⁴பௌ⁴திகம் |
மாநுஷபஸூம்ரு³க்³ஸரீஸுரு³பஸ்தா²வரேப்⁴யோ யத்³து:³க²முத்பத்³யதே ததா³தி⁴பௌ⁴திகம்
|

அதி⁴தே³வேப்⁴யோ ஜாதமாதி⁴தை³விகம் | சீதோஷ்ணவாதவர்ஷாஸந்நிபாதாதி³நிமித்தம்
யத்³து:³க²முத்பத்³யதே ததா³தி⁴தை³விகம் | அநேந த்ரிவிதே⁴ந து:³கே²நாபி⁴பூ⁴தஸ்ய
ப்³ராஹ்மணஸ்ய ஜிஜ்ஞாஸோத்பநா | ஜ்ஞாதுமிச்சா² ஜிஜ்ஞாஸா | யதா²த்ரு³ஷ்தஸ்ய
பாநீயம் பாதுமிச்சா² பிபாஸா | ஏதத்ஸமாஸதோ நி:ஸ்ரேயஸம் ஜ்ஞாநம் |
யஜ்ஜ்ஞாத்வா
புநர்ஜநம் ந ஸ்யாதி³தி ||

ஏதந்மஹர்ஷேர்விஜ்ஞாநம் கபிலஸ்ய மஹாத்மந: |
யச்ச²ருத்வா ப்³ராஹ்மண: ஸ்ரேய: க்ரு³தக்ரு³த்யோ⁵ப⁴வத் ததா³ ||
ஸாங்க்யஸுத்ரக்ரமேணஷா வ்யாக்யாதா க்ரமதீ³பிகா |
அநுஷ்டுபச²ந்த³ஸா சாத்ர ஜ்ஞேயம் ஸ்லோகஸுதத்ரயம் ||
இதி ஸூத்ரத்தவஸமாஸாக்யா ஸுத்ரவ்ருத்தி: ஸமாப்தா ||

Ε³ந்சோதே³த்³ அந்த³ ப்ருப²:³ரேஅத்³ ப்³ய ட⁴வல் Pஅதேல் த்³ர்த⁴வள்2785 அத்
க்³மைல்:ஓம்

tattvasamAsasUtravRitiH

pdf was typeset on October 30, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

